

Dosarul nr. 2ra-509/22
2-19000626-01-2ra-11042022

Prima instanță: (Judecătoria Cimișlia, sediul Cahul) V. Potlog
Instanța de apel: (Curtea de Apel Cahul) D. Fujenco, A. Mironov, L. Caraianu

D E C I Z I E

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Ciobanu Maria,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Pleșca Constantin
împotriva Mariei Ciobanu cu privire la revocarea contractului de donație, restituirea
bunurilor și repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 21 octombrie 2021,

c o n s t a t ă:

La 12 februarie 2019, Pleșca Constantin a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Mariei Ciobanu cu privire la revocarea contractului de donație, restituirea
bunurilor și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, a invocat că în anul 2006 a încheiat căsătoria cu Ciobanu
Maria.

De asemenea, a menționat că până în anul 2010 s-a aflat la muncă peste hotarele
țării în Portugalia, iar din anul 2011 este plecat la muncă în Germania.

La 12 decembrie 2016, în calitate de donator, în temeiul contractului de donație,
i-a donat Mariei Ciobanu casa de locuit amplasată în XXXXX.

La 26 decembrie 2016, Ciobanu Maria a plecat la muncă peste hotarele țării în
Italia, iar în luna august 2018 a revenit în Republica Moldova.

Reclamantul a reiterat că la 24 august 2018, Ciobanu Maria a sustras din casă
televizorul, monitorul de la calculator, precum și alte bunuri.

Totodată, a distrus o parte din bunurile aflate în casă.

La fel, la 18 noiembrie 2018, a constatat că salonul automobilului de model
"VW Passat" este deteriorat și anume covorul și izolarea fonică.

Conform Raportului de evaluare din 21 decembrie 2018, prejudiciul cauzat de către Ciobanu Maria a fost estimat la suma de 13 468,73 de lei.

Reclamantul a relatat că Ciobanu Maria se face vinovată de fapte ilicite față de donator, situație ce atestă o ingraturitudine gravă, în sensul art. 835 din Codul Civil (în vigoare de până la 01 martie 2019).

Pleșca Constantin a solicitat, inclusiv prin cererea de concretizare a cerințelor (f.d. 127-131 Vol. I), revocarea contractului de donație nr. 8371 din 12 decembrie 2016, încheiat cu Ciobanu Maria și restituirea buinurilor primite prin contractul de donație în sumă de 38 412 lei, încasarea sumei de 13 468,73 de lei cu titlu de prejudiciu material, încasarea sumei de 15 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, încasarea sumei de 1 931,98 de lei cu titlu de taxă de stat, încasarea sumei de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și încasarea sumei de 1 500 lei cu titlului de cheltuieli pentru efectuarea expertizei.

Prin hotărârea Judecătorei Cimișlia, sediul Central din 12 noiembrie 2020, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Pleșca Constantin.

S-a revocat contractul de donație nr. 8371 încheiat la 12 decembrie 2016 între donatorul Pleșca Constantin și donatarul Ciobanu Maria în privința terenului pentru construcție cu suprafața de 0,1487 de ha cu nr. cadastral XXXXX și casa de locuit cu suprafața de 140 de m.p. cu nr. cadastral XXXXX, situate în XXXXX.

S-a încasat de la Ciobanu Maria în beneficiul lui Pleșca Constantin suma de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la Ciobanu Maria în beneficiul lui Pleșca Constantin suma de 1 931,98 de lei cu titlu de cheltuieli judicative și cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 21 octombrie 2021, s-a respins apelul declarat de Ciobanu Maria și s-a menținut hotărârea Judecătorei Cimișlia, sediul Central din 12 noiembrie 2020.

La 10 decembrie 2021, Ciobanu Maria a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

La 21 decembrie 2021, Ciobanu Maria a depus recurs completat, invocând că instanța de apel a dat o apreciere greșită probelor.

Astfel, recurenta a menționat că instanța de judecată nu a luat în considerație faptul că bunurile imobile erau în proprietatea sa și nu a intimatului, deci nu avea nici un motiv să distrugă propriile bunuri.

Mai mult ca atât, intimatul nu a fost martorul evenimentelor pe care le invocă, respectiv declarațiile acestuia nu pot fi puse la baza deciziei.

Prin urmare, instanțele de judecată au interpretat în mod extensiv situațiile ce relevă o ingraturitudine gravă a donatorului față de donatar, fapt ce presupune o antrenare nejustificată a principiului previzibilității legii pe care statele semnatare ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale s-au obligat să le respecte.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Cahul a emis dispozitivul deciziei la 21 octombrie 2021.

Astfel recursul declarat de Ciobanu Maria la 10 decembrie 2021, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2022, recursul declarat de către Ciobanu Maria a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Ciobanu Maria din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La caz, se reține că în baza contractului de donație din 12 decembrie 2016, Pleșca Constantin, în calitate de donator a donat Mariei Ciobanu, în calitate de donatar, bunul imobil situat în XXXXX, compus din terenul cu nr. cadastral XXXXX cu destinație pentru construcții și casa de locuit individuală cu suprafața de 140,6 m.p cu nr. casastral XXXXX și construcție accesorie cu nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 39,3 m.p. (f.d. 40-41 Vol. I).

Invocând vinovăția Mariei Ciobanu de fapte ilicite, la 12 februarie 2019 Pleșca Constantin a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Ciobanu, prin care a solicitat revocarea contractului de donație nr. 8371 din 12 decembrie 2016 pentru ingraturdine, încheiat cu Ciobanu Maria și restituirea buinurilor primite prin contractul de donație în sumă de 38 412 lei, încasarea sumei de 13 468,73 de lei cu titlu de prejudiciu material, încasarea sumei de 15 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, încasarea sumei de 1 931,98 de lei cu titlu de taxă de stat, încasarea sumei de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și încasarea sumei de 1 500 lei cu titlul de cheltuieli pentru efectuarea expertizei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a constatat temeinicia acțiunii înaintate în partea revocării contractului de donație.

Judecând cauza în ordine de apel, instanța de apel a considerat ca fiind întemeiată hotărârea primei instanțe.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele anexate la dosar, în raport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția instanței de apel este pripită, deoarece a admis o examinare superficială și arbitrară a litigiului dedus judecătii, precum și cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material.

Colegiul reține că în speță, Pleșca Constantin, în calitate de donator, a solicitat revocarea contractului de donație din 12 decembrie 2016 pentru ingraturitudine, încheiat cu Ciobanu Maria.

Conform art.827 alin.(1) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), Prin contract de donație, o parte (donator) se obligă să mărească din contul patrimoniului său, cu titlu gratuit, patrimoniul celeilalte părți (donatar).

Din conținutul normei citate, urmează că, contractul de donație este un contract unilateral cu titlu gratuit, prin care donatorul mărește patrimoniul donatarului din contul patrimoniului său și este în drept să aștepte din partea acestuia dacă nu o recunoștință, atunci cel puțin loialitate, manifestată prin abținerea de la săvârșirea unor fapte necorespunzătoare față de donator.

Conform art. 835 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), donația poate fi revocată dacă donatarul a atentat la viața donatorului sau a unei rude apropiate a acestuia, dacă se face vinovat de o altă faptă ilicită față de donator sau față de o rudă apropiată a acestuia, situații care atestă o ingraturitudine gravă, sau dacă refuză fără motive întemeiate să acorde donatorului întreținerea datorată.

Din interpretarea acestor dispoziții legale rezultă că revocarea donației pentru ingraturitudine poate avea în următoarele cazuri:

- dacă donatarul a atentat la viața donatorului sau a unei persoane apropiate acestuia;
- dacă donatarul se face vinovat de o altă faptă ilicită față de donator sau față de o persoană apropiată acestuia, care însă ar trebui să afecteze grav sănătatea sau integritatea fizică a donatorului, să lezeze valorile morale, cum ar fi onoarea și demnitatea donatorului, inclusiv în privința unei persoane apropiate acestuia;
- dacă donatarul refuză fără motive întemeiate să acorde donatorului întreținerea datorată.

Acțiunea în revocare pentru ingraturitudine este o pedeapsa civilă și se caracterizează prin faptul că este o acțiune strict personală, adică poate fi întetată numai de persoana împotriva căreia faptele au fost săvârșite, adică numai de către donator.

Legea nu menționează exhaustiv faptele ilicite care denotă o ingraturitudine gravă, aprecierea acestora urmând a fi făcută de instanța de judecată.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Analizând materialele cauzei, Colegiul constată că Pleșca Constantin a invocat drept temei de revocare a contractului de donației comiterea de către Ciobanu Marina

a faptelor ilicite prin sustragerea și deteriorarea bunurilor din casa de locuit donată acesteia.

În susținerea acțiunii, Pleșca Constantin a prezentat în instanța de judecată mai multe înscrisuri potrivit cărora, s-ar proba acțiunile ilicite ale donatarului față de donator.

În speță, Colegiul relatează că instanța de fond a constatat comiterea de către Ciobanu Maria a acțiunilor ilicite față de reclamant și respectiv existența temeiurilor de revocare a donației pentru ingratitude, reieșind din declarațiile martorilor, care au relatat că aceasta a fost văzută în casă în perioada în care au fost deteriorate bunurile.

Declarațiile martorilor cu privire la evenimentele petrecute în urma cu aproximativ un an sau relatările pe care le-a făcut reclamantul despre comportamentul necorespunzător al pârâtei față de el, nu sunt suficient de relevante în dovedirea îndeplinirii condițiilor în sensul revocării donației pentru ingratitude.

Or, o simplă declarație a donatorului și a martorilor, nu este suficientă pentru ca instanța de judecată să revoce contractul de donație.

La caz, Colegiul conchide că instanțele de judecată nu au luat în considerare faptul că pentru revocarea donației, urmează a fi demonstrate acțiuni care se manifestă sub formă de atentat la viața donatorului sau rudelor sale apropiate sau să demonstreze fapte ilicite de agresiuni la sănătatea sau integritatea corporală a donatorului.

În aprecierea îndeplinirii acestei condiții, instanța trebuie să țină cont și de circumstanțele personale ale părților, pentru a aprecia dacă donatarul este vinovat de comiterea faptelor ilicite pentru care se solicită revocarea donației.

Instanța de recurs reține că cazurile de ingratitude prevăzute la art. 835 alin. (1) din Codul civil presupune săvârșirea unor fapte penale, cruzimi sau injurii grave numai față de donator, nu și față de bunurile donate, astfel încât pretinsa deteriorare a bunurilor donate nu poate determina revocarea donației pentru ingratitude.

La fel, Colegiul relevă că la examinarea cauzei, instanțele de judecată nu au luat în considerare faptul că părțile nu au înregistrat căsătoria, locuind în concubinaj, astfel starea conflictuală și neînțelegerile dintre părți nu pot fi considerate cauze care să conducă la revocarea donației pentru ingratitude în sensul prevederilor art. 835 alin. (1) din Codul civil.

Instanța de recurs constată, că aceste circumstanțe, au rămas fără o apreciere adecvată de către instanțele de judecată, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios, întru soluționarea obiectivă și corectă a litigiului dedus judecării.

Având în vedere cele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Ciobanu Maria, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Ciobanu Maria.

Se casează integral decizia Curții de Apel Cahul din 21 octombrie 2021, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Pleșca Constantin împotriva Mariei Ciobanu cu privire la revocarea contractului de donație, restituirea bunurilor și repararea prejudiciului material și moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Victor Burduh

Dumitru Mardari